

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11Csp/197/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118214735
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2019:8118214735.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v spore žalobkyne: Y. Č., T.. XX.XX.XXXX, H. G., T. XX, zast.: JUDr. Ambróz Motyka, advokátska kancelária, so sídlom Námestie SNP 7, Stropkov p r o t i žalovanému: Všeobecná úverová banka, a.s.; skrátený názov: VÚB, a.s., so sídlom Mlynské Nivy 1, Bratislava, IČO: 31320155, zastúpený: ČERNEJOVÁ & HRBEK, s. r. o., Kýčerského 7, Bratislava, o vydanie bezdôvodného obohatenia a prísl. takto

rozhodol:

Žalobu z a m i e t a .

Žalovaný m á voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa žalobou zo dňa 18.10.2018 sa domáhala vydania bezdôvodného obohatenia 805,13 Eur s úrokmi z omeškania 8,05% ročne od 27.1.2015 do zaplatenia. Žalobu odôvodnila tým, že žalovaný jej poskytol ako spotrebiteľke na základe zmluvy o vydaní a používaní pôžičkovej karty Quatro Premium z XX.X.XXXX úverový rámec 995,82 Eur. Úver mala žalobkyňa splatiť mesačnými splátkami po 33,19 Eur. Celkovo vyčerpala z úverového rámca 3.277,05 Eur a splátkami uhradila 4.082,18 Eur. Keďže v zmluve nebolo uvedené RPMN, úver je bezúročný a bez poplatkov. Žalovaný sa tak na jej úkor bezdôvodne obohatil vo výške 805,13 Eur. Úroky z omeškania uplatnila odo dňa úhrady poslednej splátky. Poukázala aj na spor vedený na tomto súde pod sp. zn. 14C/215/2016, v ktorom žalovaný si uplatnil voči nej pohľadávku vo výške 4.281 Eur. Žalobkyňa sa k danej žalobe vyjadrila 20.10.2016, následne bola pohľadávka postúpená na spoločnosť Intrum Justitia Slovakia s.r.o., ktorá žalobu zobrala späť.

2. Žalovaný sa k žalobe vyjadril stručne vznesením námietky premlčania v dôsledku uplynutia trojročnej objektívnej a tiež dvojročnej subjektívnej premlčacej doby vzhľadom na to, že žalobkyňa poslednú splátku zaplatila v januári 2015 a žalobu podala až v októbri 2018. Žiadal preto žalobu zamietnuť.

3. Žalobkyňa v písomnej replike na vyjadrenie žalovaného nesúhlasila s dôvodnosťou námietky premlčania. Mala za to, že je potrebné aplikovať 10 ročnú objektívnu premlčaciu dobu, pretože na strane žalovaného išlo o úmyselné bezdôvodné obohatenie, keďže ako nebankový subjekt pôsobiaci na finančnom trhu už niekoľko rokov musel vedieť, že neuvedenie zákonom požadovaných náležitostí v zmluve o spotrebiteľskom úvere (v danej veci údaj o úrokovej sadzbe a RPMN) má za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru s poukazom na § 4 ods. 2 písm. g/ a ods. 5 zákona č. 258/2001 Z.z. O týchto následkoch musel byť prinajmenšom uzrozumený. Mal za to, že o úmysle bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalobkyne svedčí aj žaloba žalovaného voči žalobkyni v spore 14C/215/2016, v ktorom od žalobkyne uplatňoval doplatenie sumy 4.281 Eur a teda skúšal, či v tomto súdnom konaní bude sa spotrebiteľka brániť a poukáže na nedostatky v spotrebiteľskej zmluve. Poukázal na závery niektorých rozsudkov Krajského súdu v Prešove 3Co/41/2012, 5Co/134/2012 a Krajského súdu v Žiline

9Co/648/2013 na podporu svojho názoru a pokiaľ ide o začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby uviedla, že o vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného sa dozvedela až z konania vedeného na tomto súde pod sp. zn. 14C/215/2016. Rozhodujúca je totiž skutočná a nie predpokladaná vedomosť oprávneného o vzniku bezdôvodného obohatenia a v tejto súvislosti poukázala aj na záver vyplývajúci z uznesenia Krajského súdu v Prešove 7Co/120/2017 zo dňa 20.2.2018, ktorý sa nestotožnil s počítaním subjektívnej premlčacej doby od momentu úhrady poslednej splátky žalobkyňou. Na pojednávaní právny zástupca žalobkyne upresnil, že dvojročná premlčacia lehota podľa jeho názoru plynie až od právoplatnosti uznesenia súdu o zastavení konania vo veci 14C/215/2016, pretože až vtedy žalobkyňa nadobudla istotu o bezdôvodnom obohatení žalovaného.

4. Súd vykonal dokazovanie písomnými vyjadreniami strán, zmluvou o vydaní a používaní pôžičkovej karty Quatro Premium zo dňa XX.X.XXXX, spisom tohto súdu 14C/215/2016 a zistil tento skutkový stav:

5. Dňa XX.X.XXXX bola uzavretá medzi VÚB a.s. a žalobkyňou zmluva č. XXXXXXXXXXXX o vydaní a používaní pôžičkovej karty Quatro Premium. V zmluve bol dohodnutý úverový rámec 30.000 Sk (995,82 Eur) a mesačná splátka 1.000 Sk (33,19 Eur). V zmluve chýba údaj o úrokovej sadzbe a o RPMN.

6. Žalovaný podal voči žalobkyňi na tomto súde 24.6.2016 žalobu vedenú pod sp. zn. 14C/215/2016, ktorou žiadal, aby žalobkyňa mu zaplatila z tejto úverovej zmluvy istinu 4.281 Eur a úroky z omeškania. Prílohou žaloby v danom spore boli výpisy žalobkyne z jej pôžičkovej karty Quatro Premium od 1.1.2009 do 30.4.2016. Z týchto výpisov vyplýva, že žalobkyňa posledný krát čerpala úver 9.11.2012 a poslednú splátku uhradila 27.1.2015. Z týchto výpisov tiež vyplýva, že celkovo vyčerpala z úverového rámca 1.900 Eur a zaplatila 2.893,84 Eur.

7. Písomným podaním z 26.9.2016 v pôvodnom konaní žalovaný špecifikoval všetky výbery peňažných prostriedkov žalobkyňou od roku 2004 do roku 2008, ktoré úhrne predstavovali 29.100 Sk (965,94 Eur) a k tomu uviedol aj prevod dlžného zostatku vo výške 12.083,86 Sk (401,11 Eur), ale nie je zrejmé aká suma z toho predstavovala len čerpanie. Žalobkyňa zjavne celú túto sumu považovala ako čerpanie úveru a to by úhrne predstavovalo sumu 3.287,05 Eur, teda vrátane čerpaní od roku 2009 až do ukončenia zmluvy. Celkové kreditné operácie žalobkyne činili 4145,25 Eur a teda rozdiel medzi úhradami žalobkyne a čerpanými finančnými prostriedkami je 858,2 Eur.

8. Dôležité je to, že žalobkyňu zastupoval v spomínanom spore ten istý advokát, ktorý už dňa 24.8.2016 v písomnom vyjadrení k žalobe poukázal na absenciu RPMN v zmluve a citoval tiež § 4 ods. 5 zákona č. 258/2001 Z.z. a uviedol žalobkyňa má zaplatiť žalovanému len rozdiel medzi poskytnutými a vrátenými finančnými prostriedkami. Keďže však k žalobe boli pripojené výpisy z účtu až od roku 2009 žiadal o ich predloženie od začiatku zmluvy.

9. Už spomínané vyjadrenie žalovaného zo dňa 26.9.2016 obsahujúce prehľad jednotlivých výberov a úhrad žalobkyne bolo doručené jej právnomu zástupcovi dňa 6.10.2016. Právny zástupca žalobkyne spracoval písomné vyjadrenie k tomuto vyjadreniu až 20.10.2016 a v tomto vyjadrení uviedol aj to, že žalobkyňa celkovo vyčerpala peňažné prostriedky vo výške 3.277,05 Eur a uhradila 4.082,18 Eur a teda preplatila finančné prostriedky a preto žiadal žalobu zamietnuť.

10. Následne po zmene žalobcu v dôsledku postúpenia pohľadávky, ktorým sa stala spoločnosť Intrum Justitia Slovakia s.r.o. bola žaloba zobratá späť a konanie bolo zastavené uznesením č.k. 14C/215/2016-56 zo dňa 9.12.2017, ktoré nadobudlo právoplatnosť 20.1.2018.

11. V spise 14C/215/2016 sa nachádzajú aj obchodné podmienky žalovaného pre vydanie a používanie kreditných platobných kariet, ktoré podľa vyhlásenia žalobkyne v samotnej zmluve v článku IV. bode 4 sú súčasťou zmluvy a bola s nimi oboznámená. Podľa bodu 36 spomínaných OP cenník sa považuje za súčasť zmluvy. V spomínanom spise sa nachádza aj cenník žalovaného a v ňom pod bodom 18.13 je uvedená štandardná úroková sadzba pre pôžičkové karty Quatro Premium 23,76% p.a. Táto úroková sadzba bola uvedená aj vo všetkých výpisoch z pôžičkovej karty žalobkyne.

12. Žalobkyňa si uplatnila nárok podľa § 451 a násl. Občianskeho zákonníka.

13. Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

14. Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

15. Podľa § 456 Občianskeho zákonníka predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

16. Za účelom posúdenia vzniku bezdôvodného obohatenia žalovaného bolo potrebné predovšetkým vyhodnotiť právny vzťah medzi stranami v súvislosti s uzavretou zmluvou, ktorou bol žalobkyni poskytnutý revolvingový úver formou kreditnej karty a to podľa zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy t.j. v znení účinnom od 1.4.2002 do 30.6.2006. Tento zákon sa totiž vzťahuje aj na prípady poskytnutia úveru na kreditnú kartu, čo vyplýva z § 1 ods. 3 citovaného zákona, čo je aj tento prípad.

17. Podľa § 2 písm. a/ citovaného zákona spotrebiteľským úverom sa rozumie dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme.

18. Podľa § 2 písm. b/ citovaného zákona zmluvou o spotrebiteľskom úvere sa rozumie zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

19. Podľa § 3 ods. 1 citovaného zákona veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci.

20. Podľa § 3 ods. 2 citovaného zákona spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

21. Obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú vymenované v § 4 ods. 2 citovaného zákona a medzi nimi pod písm. g/ je uvedená ročná percentuálna miera nákladov; ak uvedená nie je spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

22. Podľa § 4 ods. 5 citovaného zákona od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

23. Súd zastáva názor, že skutočne u žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu na úkor žalobkyne a to vo výške sumy, ktorú žalobkyňa zaplatila žalovanému navyše než bolo jej čerpanie úveru. V zmluve totiž nebolo uvedené RPMN. Žalovaný už v predchádzajúcom spore 14C/215/2016 sa bránil tým, že pri revolvingovom úvere nie je možné RPMN určiť, s čím počítal aj zákon s poukazom na § 3 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. a na podporu tohto názoru poukázal aj na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove 6Co/95/2010 zo dňa 27.1.2011, v zmysle ktorého pri revolvingovom úvere nie je možné určiť RPMN. Súd však tento názor nezdiera a má za to, že podľa počiatočných základných údajov v zmluve je možné RPMN vypočítať podľa rovnice obsiahnutej v prílohe k zákonu č. 258/2001 Z.z. Táto rovnica vyjadruje ekvivalent úveru na jednej strane a splátok a poplatkov na druhej strane. Základná rovnica po výpočte RPMN odpovedá na ročnom základe celkovej súčasnej hodnote čerpania na jednej strane a celkovej súčasnej hodnote splátok a platieb poplatkov na druhej strane. Pri výpočte RPMN pri revolvingovom úvere prostredníctvom kreditnej karty sa použije predpoklad, že revolvingový úver sa poskytuje na obdobie jedného roka a splatí sa v 12 rovnakých splátkach v mesačných intervaloch. Tento postup vyplýva z pokynov k vyplňovaniu hlásenia o novo poskytnutých spotrebiteľských úveroch zverejnených na stránke Ministerstva financií SR. To, že RPMN sa dá vypočítať aj pri úveroch poskytnutých kreditnou kartou a že sa tak aj vypočítava napokon je zrejmé aj zo štatistických údajov zverejňovaných opäť na stránke Ministerstva financií SR, kde sa uvádza priemerná hodnota RPMN aj pri úveroch poskytovaných prostredníctvom kreditnej karty. Súd sa preto nestotožňuje s názormi o nemožnosti výpočtu RPMN pri revolvingových úveroch a osvojil si názor, ktorý vyplýva napr. aj z rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici 17Co/215/2012 zo dňa 10.10.2012.

24. Pokiaľ ide o údaj o úrokovej sadzbe súd zdôrazňuje, že zmluva nemusí byť obsiahnutá len v jednom dokumente, čo vyplýva aj z odôvodnenia rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-42/15. V danom prípade z textu samotnej zmluvy vyplýva, že žalobkyňa bola oboznámená s obchodnými podmienkami, v ktorých sa uvádza, že súčasťou zmluvy je aj cenník. Či aj cenník bol odovzdaný žalobkyni však zrejme nie je a preto súd dospel k záveru, že v zmluve úrok uvedený nie je.

25. Súd teda dospel k záveru, že v dôsledku plnenia bez právneho dôvodu, teda nad istinu úveru došlo u žalovaného k vzniku bezdôvodného obohatenia na úkor žalobkyne, ktoré predstavuje rozdiel medzi čerpaným úverom a jej úhradami. Keďže však žalovaný vzniesol námietku premlčania bolo potrebné, aby sa súd s ňou vysporiadal.

26. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20160701>>). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

27. Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

28. Podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

29. Súd sa nestotožňuje s názorom žalobkyne o 10 ročnej objektívnej premlčacej lehote, ktorú je možné aplikovať len pri úmyselnom bezdôvodnom obohatení žalovaného. Dôkazné bremeno o úmysle (či už priamom alebo nepriamom) žalovaného bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalobkyne bolo na žalobkyni. Priamy úmysel je podľa súdu nemožné preukázať. O nepriamy úmysel ide, ak žalovaný nechcel priamo sa bezdôvodne sa obohatiť, ale pre prípad, že k tomu dôjde, bol s tým uzročený. Súd dospel k záveru, že žalobkyňa rozhodne nepreukázala, že by žalovaný úmyselne v príslušnej zmluve neuviedol RPMN, keďže mnohé súdy aj v súčasnosti zastávajú názor, že pri revolvingovom úvere nie je možné RPMN určiť, keďže úver sa neustále dopĺňa (napr. už spomínané rozhodnutie Krajského súdu v Prešove 6Co/95/2010 alebo aj Krajského súdu v Trnave 9Co/94/2013 zo dňa 10.12.2013). Podobne žalobkyňa nepreukázala ani to, že by žalovaný úmyselne neuviedol úrokovú sadbu v zmluve vzhľadom na to, že súčasťou zmluvy sú obchodné podmienky a cenník, v ktorom úroková sadzba uvedená bola, podobne ako aj v každom jednom výpise z účtu, ktorý bol zasielaný žalobkyni. Súd teda zdôrazňuje, že ani samotné súdy nie sú jednotné pri posudzovaní náležitostí zmluvy o revolvingovom úvere a niektoré považujú za postačujúce, ak náležitosti zmluvy sú uvedené aj v ďalších dokumentoch tvoriacich súčasť zmluvy (napr. rozhodnutie Krajského súdu Nitra 6Co/148/2016 zo dňa 28.2.2017). Pokiaľ samotné súdy vyhodnocujú podobné zmluvy aj jej náležitosti tak, ako to posúdil aj žalovaný potom predsa je absurdné, aby mohol byť prijatý záver o úmyselnom bezdôvodnom obohatení žalovaného. Veď každý podnikateľský subjekt podniká za účelom dosiahnutia zisku, teda aj banka poskytuje úver za odplatu a je logické, že pri vedomí o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru pri absencii konkrétnych náležitostí zmluvy nepochybne žalovaný by ich uviedol v zmluve.

30. Žalobkyňa neprodukovala žiadny dôkaz o úmysle žalovaného bezdôvodne sa obohatiť a preto súd vychádzal z trojročnej objektívnej premlčacej doby plynúcej od poslednej úhrady žalobkyne t.j. od 27.1.2015. Trojročná lehota uplynula 27.1.2018, to znamená, že žaloba bola podaná až po jej uplynutí. Uvedený názor je podporený rozhodnutiami Krajského súdu Banská Bystrica 14Co/128/2014, 17Co/968/2013, 13Co/90/2015, 13Co/518/2015, 12Co/117/2016 alebo aj Krajského súdu Prešov 15Co/207/2015, 9Co/166/2018 a Krajského súdu Žilina 9Co/516/2015, 9Co/267/2016 alebo Krajského súdu v Trenčíne 17Co/38/2018.

31. Úvaha žalobkyne o úmyselnom zavinení bezdôvodného obohatenia žalovaného postavenej len na tom, že žalovaný vykonáva podnikateľskú činnosť pri poskytovaní úverov a má byť uzročený s dôsledkami porušenia príslušných právnych noriem znamená, že aj sudca, ktorého rozhodnutie zmení

alebo zruší súd vyššej inštancie pre iné právne posúdenie veci by mala viesť k záveru, že dotýčny sudca úmyselne porušil zákon, čo súd považuje za absurdné.

32. Za zásadné však v súčasnosti už možno považovať uznesenie Najvyššieho súdu SR 1Cdo/238/2017 zo dňa 18.10.2018. Aj v prejednávanom prípade totiž ide o zmluvu o spotrebiteľskom úvere so záverom o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a predmetom sporu bolo vydanie bezdôvodného obohatenia predstavujúceho rozdiel medzi úhradami spotrebiteľa a istinou úveru. Krajský súd v Prešove, ktorý vychádzal z 10ročnej objektívnej premlčacej lehoty podľa Najvyššieho súdu SR rozhodol nesprávne a k uvedenej problematike dovolací súd uviedol nasledovné: „Samotné všeobecné skutočnosti o profesionálnom podnikateľskom postavení nebankových subjektov v oblasti poskytovania úverov a doterajšia súdna prax týkajúca sa ochrany spotrebiteľov v obdobných prípadoch samé o sebe nemôžu bez ďalšie zakladať nepriamy úmysel veriteľa. Ako už bolo vyššie uvedené v predmetnom prípade je nutné dôsledne skúmať vôľovú a vedomostnú zložku zavinenia aplikujúc analógiu podľa trestného práva hmotného pri právnom posúdení formy zavinenia a to s dôrazom na čas konania protiprávneho úkonu resp. získania neoprávneného majetkového prospechu. Pri bezdôvodnom obohatení je preto dôležité zistiť kedy k obohateniu došlo z objektívneho hľadiska a v tom čase preukázať úmysel veriteľa, resp. jeho zavinenie, aby bolo možné jednoznačne posúdiť, či je potrebné aplikovať trojročnú alebo desaťročnú premlčaciu lehotu. Z uvedeného teda zákonite vyplýva, že v prvom rade je potrebné správne právne posúdiť z akého dôvodu došlo k bezdôvodnému obohateniu v zmysle § 451 ods. 2 OZ. Iná situácia nastáva napr. pri bezdôvodnom obohatení bez právneho dôvodu, ako pri bezdôvodnom obohatení z neplatného právneho úkonu z časového hľadiska, kedy k obohateniu reálne došlo. Až po správnom určení okamihu, kedy k obohateniu došlo je možné pristúpiť ku skúmaniu zavinenia veriteľa, pričom dôkazné bremeno zaťažuje žalobcu. Žalobca musí preukázať, že v čase kedy došlo k obohateniu, mal žalovaný úmysel získať majetkový prospech na jeho úkor. V prípade nepreukázania úmyslu žalovaného (vedomostnej aj vôľovej zložky úmyslu) musí byť aplikovaná všeobecná trojročná objektívna lehota...“ „Dovolací súd konštatuje, že právny záver odvolacieho súdu ohľadne toho, že samotný fakt, že nebankový subjekt poskytujúci úver spotrebiteľovi je v postavení profesionálneho podnikateľa vo všeobecnosti bez ďalšieho nemôže zakladať úmysel tohto nebankového subjektu bezdôvodne sa obohatiť na úkor spotrebiteľa. Z uvedeného vyplýva, že právne posúdenie objektívnej premlčacej lehoty súdmi nižších inštancií boli nesprávne“.

33. Súd dodáva, že k totožnému záveru o trojročnej objektívnej premlčacej dobre dospel už napr. aj Krajský súd v Prešove v rozsudku 9Co/166/2018 zo dňa 13.12.2018 alebo Krajský súd v Trenčíne v rozsudku 17Co/38/2018 zo dňa 24.10.2018.

34. Súd však zastáva názor, že k premlčaciu došlo aj pre uplynutie dvojročnej subjektívnej premlčacej doby.

35. Je nepochybné, že subjektívna premlčacia lehota začína plynúť od doby, kedy sa oprávnený subjekt dozvedel o bezdôvodnom obohatení povinného subjektu a o jeho výške, avšak túto vedomosť je potrebné odvíjať od toho, kedy oprávnený subjekt získal vedomosť o skutkových okolnostiach, z ktorých možno vyvodit' toto bezdôvodné obohatenie. Nie sú teda vôbec relevantné jeho právne znalosti, teda či vedel o príslušnej právnej úprave alebo judikatúre súdov. Uvedený záver možno vyvodit' z viacerých rozsudkov Najvyššieho súdu ČR pri totožnej právnej úprave, konkrétne rozsudkov 26Cdo 785/2011 zo dňa 24.4.2012, 28Cdo/685/2011 zo dňa 28.3.2012, 28Cdo/3977/2007 zo dňa 18.3.2008, 33Odo 528/2006 zo dňa 29.3.2007, 33Odo 306/2005 zo dňa 27.3.2007, 21Cdo 3433/2008, 25Cdo 3306/2007, 30Cdo 2758/2006, ale tiež rozsudku Najvyššieho súdu SR 1Cdo 67/2011, a tiež rozhodnutia Ústavného súdu SR III.ÚS 413/2013. V zmysle týchto rozhodnutí vedomosťou podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa nemieni znalosť právnej kvalifikácie, ale skutkových okolností, z ktorých možno dôvodiť zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie. Podľa týchto rozhodnutí nie je významné, či oprávnený má také právne znalosti, aby bol subjektívne schopný posúdiť uvedené skutkové okolnosti.

36. Pri posúdení momentu začatia plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej lehoty si súd osvojil právny záver a jeho argumentáciu, ktoré vyplynuli z odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Trenčíne 17Co/372/2015-170 zo dňa 27.4.2016. Súd v tomto rozsudku uviedol nasledovné: „Pre uplatnený nárok založený na bezdôvodnom plnení nad rámec poskytnutej istiny úveru sú podstatné 3 zložky, o ktorých musela navrhovateľka vedieť, aby na jej strane mohlo byť usudzované na vedomosť o bezdôvodnom obohatení:

1. vedomosť o tom, že v dôsledku neuvedenia RPMN v zmluve o spotrebiteľskom úvere je poskytnutý úver bezúročný a bez poplatkov, teda vedomosť o obsahu práva,
2. vedomosť o obsahu zmluvy, teda že zmluva údaj o RPMN neobsahuje
3. vedomosť o tom, že zo strany navrhovateľky došlo k plneniu na úroky a poplatky, teda v zásade nad rámec poskytnutej istiny

ad1. vedomosť o obsahu práva je ovládaná zásadou „nezalosť práva neospravedlňuje“. Zalosť práva sa u jeho adresátov nevyvrátiteľne predpokladá a inak tomu nemôže byť ani v prípade posudzovania jeho znalosti ako východiska pre vedomosť o bezdôvodnom obohatení. Za okamžik vzniku skutočnej vedomosti o obsahu práva je potrebné považovať deň účinnosti právneho predpisu.

ad2. vedomosť o tom, že zmluva neobsahuje údaj o RPMN je potrebné na strane navrhovateľky viazať k okamžiku podpisu zmluvy. Podpis predstavuje prejav súhlasu s písomným právnym úkonom. Ako prejav súhlasu teda logicky zahŕňa aj prejav znalosti obsahu. I keď sa z hľadiska skutočného priebehu kontraktačných procesov jedná aj v uvedenom závere často o domnienku, je jej vyvrátiteľnosť založená na skutkovom omyle o obsahu zmluvy. Jeho danosť však z tvrdení navrhovateľky nevyplýva. Pre uvedené zložky vedomia oprávneného o bezdôvodnom obohatení platí, že aj pri posudzovaní skutočnej vedomosti oprávneného o bezdôvodnom obohatení v zmysle § 107 ods. 1 OZ je potrebné vychádzať z normatívnych konštrukcií právnych domniek a nimi predpokladaný stav je potrebné považovať za daný aj z hľadiska skutočnej vedomosti oprávneného. Len v prípade vyvrátiteľnej právnej domnienky možno uvažovať o tvrdení o dôkaze opaku.

ad3. pre posúdenie okamžiku vzniku vedomosti navrhovateľky o tom, že odporcovi uhrádza platby nad rámec poskytnutej istiny je významné, kedy navrhovateľka preukázateľne získala informácie, na základe ktorých si mohla urobiť dostatočný úsudok o tom, že jej platby titulom predmetnej úverovej zmluvy presiahli v úhrne výšku istiny úveru poskytnutej zo strany odporcu. Tým, že splátky úveru uhrádza sám dlžník v jemu známej výške, je možné úsudok o okamžiku zaplatenia sumy zodpovedajúcej istine urobiť na základe jednoduchého matematického výpočtu. Preto sa dlžník musí dozvedieť o tom, že platí veriteľovi nad rámec poskytnutej istiny súčasne s okamžikom, kedy uhradí splátku, ktorou poskytnutú istinu prvýkrát preplatí.

37. Vzhľadom na uvedené nebol správny záver okresného súdu, že navrhovateľka sa o bezdôvodnom obohatení na strane odporcu dozvedela až pri návšteve právneho zástupcu. Vedomosť dlžníka o bezdôvodnom obohatení spočívajúcom v platbách na úroky a poplatky úveru, ktorý bol bezúročný a bez poplatkov v dôsledku sankcie zakotvanej v právnej úprave spotrebiteľských úverov, vzniká v zásade v okamihu prvej platby dlžníka nad rámec poskytnutej istiny“. Totožný právny záver vyplýva aj z rozsudku Krajského súdu Trenčín 17Co/315/2017 zo dňa 6.9.2017.

38. Z ďalších rozhodnutí k tejto problematike súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu Žilina 8Co/216/2016 zo dňa 31.1.2017. V danom spore spotrebiteľ taktiež argumentoval tým, že o vzniku bezdôvodného obohatenia žalovanej spoločnosti sa dozvedel od občianskeho združenia na ochranu spotrebiteľa. Súd druhej inštancie však toto jeho tvrdenie vyhodnotil ako irelevantné. Súd sa stotožňuje s odôvodnením tohto rozhodnutia, v ktorom sa uvádza: „Pre začiatok plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci okamih, kedy sa oprávnený subjekt v konkrétnom prípade dozvie o tom, že došlo na jeho úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal. Rozhodujúci je moment, kedy sa oprávnený subjekt dozvie také okolnosti, ktoré sú relevantné pre uplatnenie jeho práva na súde. Touto vedomosťou sa rozumie znalosť takých okolností, z ktorých možno zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie vyvodiť, nie znalosť právnej kvalifikácie. Okolnosti, za ktorých sa spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov sú uvedené priamo v zákone. Vedomosť žalobcu ako spotrebiteľa o bezúročnosti a bezpoplatkovosti jeho úveru je preto potrebné spájať s touto skutočnosťou, t.j. s vedomosťou o existencii zákona o spotrebiteľských úveroch, nakoľko ho nemôže ospravedlňovať to, že o tomto zákone nevedel. Viazať začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty na okamih kontaktu žalobcu s občianskym združením, od ktorého sa žalobca mal dozvedieť o tom, že úver poskytnutý žalovaným je bezúročný a bez poplatkov a že z tohto dôvodu sa žalovaný mal na jeho úkor bezdôvodne obohatiť, by bolo neprimeranou ochranou práva vybočujúcou z účelu a právneho významu ustanovenia § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Subjektívna dvojročná premlčacia lehota na vydanie bezdôvodného obohatenia, teda začala žalobcovi plynúť prvým dňom začatia splácania prvej splátky a následne s platením každej ďalšej splátky až nakoniec splatením poslednej splátky“.

39. Totožný právny záver prijal aj Krajský súd v Žiline v rozhodnutí 7Co/302/2016 zo dňa 9.11.2016, ktorý uviedol nasledovné: „Oprávnený sa dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na

jeho úkor obohatil vtedy, keď skutočne zistí skutkové okolnosti, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t.j. keď nadobudne vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného a to bez ohľadu na to, že sa o týchto skutočnostiach mohol dozvedieť aj skôr. To, kedy sa oprávnený dozvedel ako takýto jeho nárok, vyplývajúci z týchto skutkových okolností, možno právne kvalifikovať, nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec relevantné (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1Cdo/67/2011). V súdnej veci viazať začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby od dňa, kedy sa žalobkyňa od svojho právneho zástupcu dozvedela o tom, že povinný sa mal na jej úkor obohatiť a kedy žalobkyňa svojmu právnenému zástupcovi udelila plnú moc na zastupovanie, aj za situácie, že v osobe žalobkyne nejde o právne znalú osobu, je neprimeranou ochranou práva, vybočujúcou z účelu a právneho významu ustanovenia § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Informovanie klienta advokátom v rámci právnej porady o existencii (neexistencii) porušenia práva je bezpochyby momentom, kedy sa oprávnená dozvedela, ako takýto jej nárok, vyplývajúci z existujúcich skutkových okolností možno právne kvalifikovať, čo nie je pri posudzovaní okamihu začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec relevantné. Okolnosti, za ktorých sa spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov sú uvedené priamo v zákone (vo vzťahu k prejednávánemu prípadu zákon č. 258/2001Z.z.. Vedomosť žalobkyne ako spotrebiteľa o bezúročnosti a bezpoplatkovosti jej úveru je potrebné preto spájať s touto skutočnosťou, t. j. vedomosťou o existencii citovaného zákona. Nemožno z tohto dôvodu začiatok plynutia subjektívnej dvojročnej premlčacej doby viazať k dátumu prvej porady s právnym zástupcom, keď tento mal preštudovať zmluvy“... „Poukazovanie na rozhodnutie najvyššieho súdu SR 6Mcd0 9/2012 nemá v tomto prípade opodstatnenie, nakoľko v danom prípade sa jednalo o skúmanie exekučného súdu v spotrebiteľskej veci, či existuje riadny exekučný titul na vydanie poverenia súdnemu exekútorovi na vykonávanie exekúcie. Už v tomto rozhodnutí sa konštatuje, že princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach (teda v závislosti od konkrétnych okolností) ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa. V preskúmvanej veci však bola žalovaným vznesená hmotnoprávna námietka premlčania, na ktorú je súd povinný prihliadnúť. Nie je možné pripustiť, aj pokiaľ ide o spotrebiteľa, aby tento žiadal vydať bezdôvodné obohatenie aj po niekoľkých rokoch po uplynutí premlčacej lehoty (v danom prípade po 4 rokoch) ak druhá strana oprávnene vznesie námietku premlčania“.

40. Za zásadné rozhodnutie vyššej súdnej autority (Najvyššieho súdu SR), ktoré vzhľadom na princíp právnej istoty, ktorý patrí medzi najdôležitejšie princípy právneho štátu a teda vyžaduje si aplikáciu súdmi nižšej inštancie s poukazom na článok 2 ods. 2 CSP možno považovať uznesenie Najvyššieho súdu SR 3Cdo 169/17 zo dňa 10.1.2018, ktorým bolo odmietnuté dovolanie spotrebiteľky v obdobnej veci, keď súdy zamietli jej žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia pre uplynutie subjektívnej premlčacej doby. Jednalo sa o vyššie citované rozhodnutie Krajského súdu v Žiline 7Co/302/2016. Dovolanie žalobkyne ako spotrebiteľky bolo odmietnuté pre jeho neprípustnosť, keďže právna otázka, ktorú nastolila dovolateľka ohľadom posúdenia začiatku plynutia subjektívnej premlčacej lehoty bola už dovolacím súdom vyriešená v rozhodnutí 1Cdo/67/2011 (ktorého závery sú citované aj v tomto rozsudku). Najvyšší súd sa vyjadril aj k argumentácii dovolateľky poukazujúcej na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 6Mcd0 9/12, v ktorom bol vyslovený názor, že zásada „neznalosť zákona neospravedlňuje“ ustupuje dôležitejšiemu princípu ochrany práv spotrebiteľa, a uviedol, že tento názor bol vydaný v skutkovo a právne odlišnej - exekučnej veci. V nej Najvyšší súd poukázal na uvedený princíp v súvislosti s riešením procesnej otázky - oprávnenia exekučného súdu skúmať právomoc rozhodcovského súdu vydať rozhodcovský rozsudok. V danom prípade však dovolateľka tento princíp vzťahuje na riešenie hmotnoprávnej otázky.

41. Súd teda dospel k záveru, že žalobkyňa sa o skutkových okolnostiach bezdôvodného obohatenia žalovaného dozvedela v čase jednotlivých úhrad presahujúcich istinu úveru.

42. Navyše však v tomto prípade je iná situácia aj v tom, že aj keby súd mal prijať záver o vedomosti žalobkyne o bezdôvodnom obohatení na základe jej právneho vedomia o tomto nároku je potrebné túto vedomosť odvíjať od zistení v spomínanom spore 14C/215/2016. Ako vyplýva z písomného vyjadrenia žalobkyne zo dňa 22.10.2016 v tom čase už vedela aj presnú výšku bezdôvodného obohateniu. Rozhodne však nie je podstatný dátum spracovania tohto vyjadrenia, ale potrebné je poukázať na to, že prehľad o všetkých transakciách bol doručený žalobkyňi prostredníctvom jej právneho zástupcu ešte dňa 6.10.2016. Preto aj keby sme od nasledujúceho dňa počítali dvojročnú subjektívnu lehotu, tá by uplynula 7.10.2018, čiže aj v tomto prípade by nárok bol premlčaný. Navyše však súd zastáva názor, že

ani tento dátum nie je relevantný, pretože už v písomnom podaní zo dňa 24.8.2016 žalobkyňa vedela o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu žalovaného a mala mať vedomosť aj o jeho výške, keďže len ona úver čerpała a splácala ho a preto mala mať o týchto skutočnostiach prehľad, keďže dostávala aj výpisy z účtu. Nie je možné posúvať začiatok plynutia premlčacej doby na oznámenie veriteľa o výške čerpania úveru a výške splátok dlžníka, čo je v rozpore so zdravým úsudkom. Súd preto zastáva názor, že došlo aj k uplynutiu dvojročnej subjektívnej premlčacej doby a preto námietka premlčania bola vznesená dôvodne.

43. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. V spore bol úspešný žalovaný, preto súd mu priznal nárok na plnú náhradu trov konania, nakoľko nezistil žiadny dôvod pre aplikáciu § 257 CSP, ktorý možno použiť len výnimočne a to aj po zohľadnení tej skutočnosti, že na pojednávaní v rámci predbežného právneho posúdenia veci súd upozornil právneho zástupcu žalobcu na názor o premlčaní nároku, napriek tomu právny zástupca na žalobe trval.

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 C.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.